

Vragenlijst: de leerbehoefte ophalen

In het ontwerpproces voor de leermiddelen is het gebruikelijk om met het eindresultaat te beginnen. Dit is een beschrijving van wat jouw doelgroep in de praktijksituatie kan nadat ze het door jouw ontworpen opleidingstraject of leeractiviteit hebben gevolgd. Het ontwerpen met het einddoel voor ogen helpt je om de (leer)doelen van jouw ontwerp helder te krijgen en de koppeling naar de werk- of praktijksituatie te maken.

Eindresultaat

- **Wat kan de betrokkene na het volgen van het opleidingstraject of leeractiviteit?** Stel je deze vraag aan een betrokkene, dan is het een moeilijke vraag om te beantwoorden. Waar begin je bijvoorbeeld? Het is daarom handig om de volgende vragen te stellen, om uiteindelijk deze hoofdvraag te beantwoorden.
- **Waar moet de verandering toe leiden?** Door het beantwoorden van deze vraag krijg je zicht op de toekomstige situatie.
- **Wat zie je de betrokkene in de toekomstige situatie (anders) doen?** Gebruik bij het bepalen van de toekomstige situatie ontwerpende werkwoorden. Voorbeelden van ontwerpende werkwoorden zijn: adviseren, begrijpen of selecteren. Op deze manier ga je concreet op zoek naar wat de betrokkene in de toekomstige situatie (anders) doet. Een voorbeeld hierbij is dat je een zorgverlener het volgende ziet doen in de toekomstige situatie: "Een zorgverlener adviseert een patiënt om gebruik te maken van een persoonlijke gezondheidsomgeving".
- **Wat zie je de betrokkene in de toekomstige situatie niet (meer) doen?** Gebruik ook hier ter ondersteuning de ontwerpende werkwoorden. De essentie van deze vraag is om te kijken of er ook kennis of vaardigheden 'ontleert' moeten worden. Bijvoorbeeld: voorheen werden alle patiënten gebeld wanneer de uitslag van een onderzoek bekend was. In de nieuwe situatie moeten de zorgverleners niet bellen, maar kijkt de patiënt in zijn of haar persoonlijke gezondheidsomgeving.
- **Welke taken en verantwoordelijkheden heeft de betrokkene?** Deze vraag geeft inzicht in welke taken en verantwoordelijkheden betrokkenen hebben. Wanneer er verschillen zijn tussen taken en verantwoordelijkheden, dan is het vaak zo dat er verschillen zijn tussen de benodigde kennis of vaardigheden. Voorbeeld: een doktersassistentie herkent een gezondheidsklacht aan de telefoon, terwijl een dokter een gezondheidsklacht diagnosticeert. Dit vraagt om andere kennis en vaardigheden. Afhankelijk hiervan bepaal je wie welke opleidingstraject of leeractiviteit volgt.

Vragenlijst: de leerbehoefte ophalen

Kennis en vaardigheden

- **Welke vragen zal de betrokkene stellen over of in de nieuwe situatie?** Visualiseer 'de reis' die de betrokkene gaat doorlopen. Als voorbeeld het werken met een persoonlijke gezondheidsomgeving. De eerste informatie die de betrokkene nodig heeft is informatie over wat een persoonlijke gezondheidsomgeving is. Wellicht is de volgende vraag 'Hoe ziet een persoonlijke gezondheidsomgeving eruit?' of 'Hoe werkt een persoonlijke gezondheidsomgeving?'. Probeer alle mogelijke vragen te verzamelen die door de betrokkene gesteld worden. Op deze manier verzamel je de onderwerpen waarover de betrokkene informatie wenst.
- **Over welke thema's en onderwerp(en) gaat het?** Deze vraag kan ondersteunend zijn bij de voorgaande vraag. Kun je verschillende thema's of onderwerpen benoemen als de betrokkene 'op reis' gaat? Het voorspellen is lastiger dan het daadwerkelijk uitvoeren. Is er wellicht een mogelijkheid om alvast het toekomstige in de praktijk te laten zien en zo ja wat kom je tegen in deze 'reis'?
- **Welke praktische informatie heeft de betrokkene nodig?** Denk hierbij aan praktische informatie zoals (betrouwbare) websites, inloggegevens, contactgegevens van een helpdesk of organisaties die benaderd worden bij vragen.
- **Welke kennis heeft de betrokkene nodig?** Denk hierbij aan informatie die nodig is om in de toekomstige situatie iets te kunnen adviseren of uit te voeren. Een praktijkvoorbeeld: door de invoering van een persoonlijke gezondheidsomgeving zullen zorgverleners wellicht op een andere wijze in het medische dossier schrijven. Welke inhoudelijke informatie heeft de zorgverlener nodig om op een andere wijze te schrijven in het medische dossier? Wellicht is dit een tabel met begrijpelijke P-regels. Zie als voorbeeld de P-regels op <https://open-eerstelij.nl/toolkit-patienten/>.

Vaardigheden

- **Welke vaardigheden heeft de betrokkene nodig?** Het gaat er met name om: wat doet of kan de betrokkene? Bijvoorbeeld: de betrokkene kan gegevens beoordelen uit een persoonlijke gezondheidsomgeving.
- **Welke handelingen voert de betrokkene uit?** Het woord vaardigheden kan wat abstracter klinken als 'handelingen'. De kern van deze vraag is hetzelfde als de bovenstaande vraag. Wellicht resoneert deze vraag bij jou meer en krijg je hiermee meer zicht op welke handelingen de betrokkene in de toekomstige situatie uitvoert.